

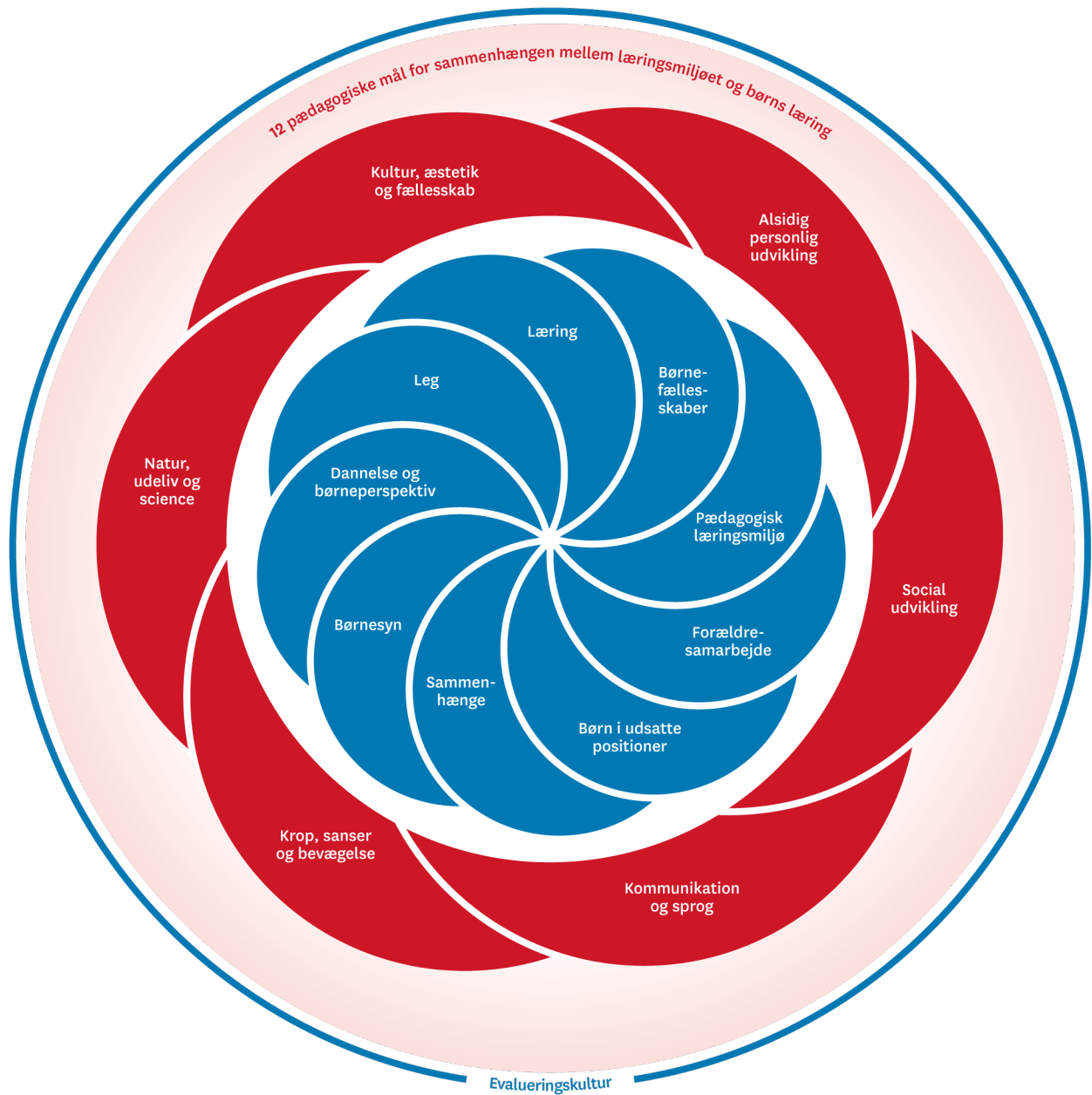
Pædagogisk læreplan for Børnehuset Balder 2024 – 2026.

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

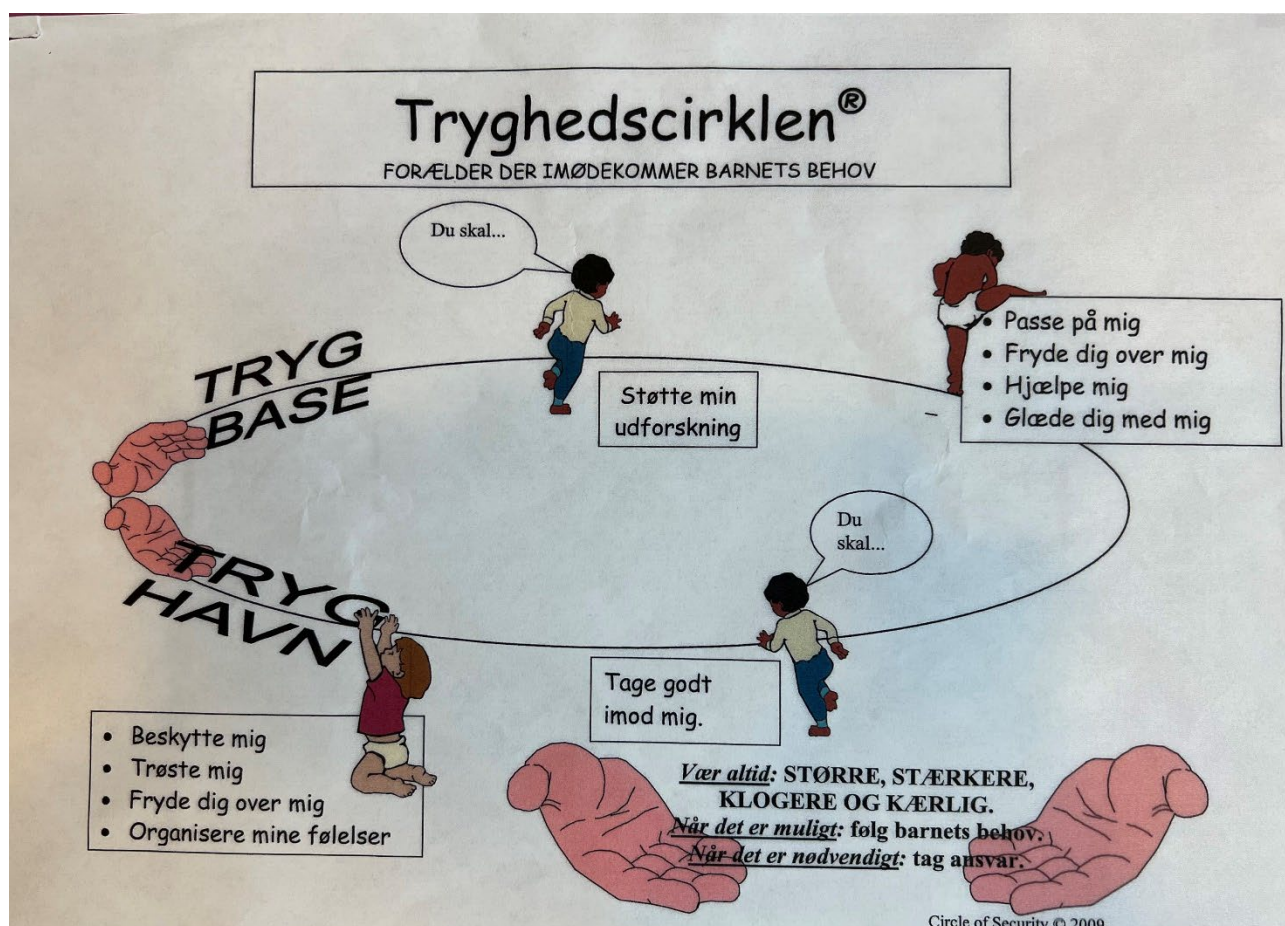
Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt de seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

Rammen for at udarbejde den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og dens overordnede formålsbestemmelse samt den tilhørende bekendtgørelse. Loven og bekendtgørelsen er udfoldet i publikationen [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#). Publikationen samler og formidler alle relevante krav til arbejdet med den pædagogiske læreplan og er dermed en forudsætning for at udarbejde den pædagogiske læreplan. Derfor henvises der gennem skabelonen løbende til publikationen. På sidste side i skabelonen er der yderligere information om relevante inspirationsmaterialer.

Den styrkede læreplan er evalueret og revideret i sept. 2024.

Efter Personaledage i Blokhush d. 30/8 2024, og Balder d. 16/9 2024. Hvor den samlede personalegruppe har gennemgået, evalueret og ændret på vores læreplan.

Hvem er vi?

Børnehuset Balder er en selvejende institution med vuggestue på Nørrebro og en udflytterbørnehave; Blokhuset i Lyng. Vi er normeret til 53 vuggestuebørn og 42 børnehavebørn. (Normering er ændret i 2024 – med store uvisheder om den præcise normering fremadrettet)

Børnehuset Balder

Baldersgade 3B
2200 København N

Telefon 33176422

Udflytterbørnehaven Blokhus

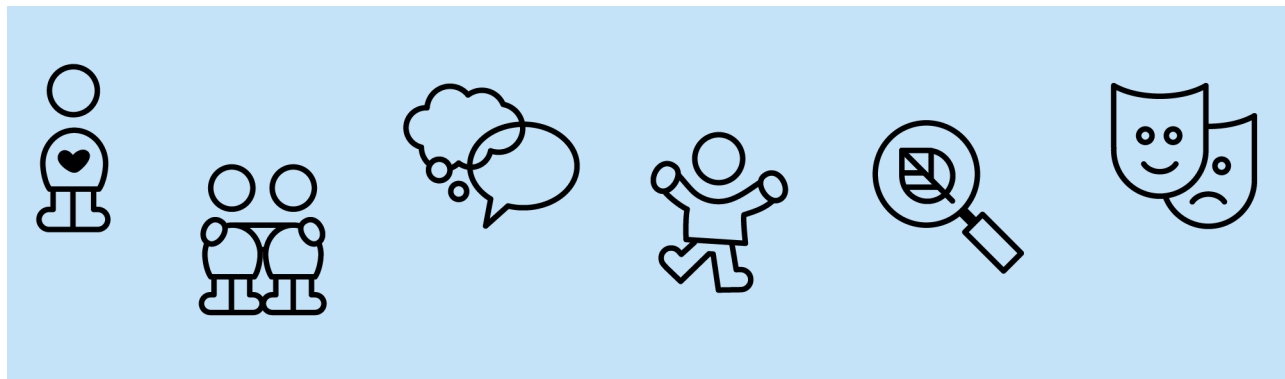
Rosenlundsvej 25B
3540 Lyng

Telefon 48187562

E-mail ls91@kk.dk

Telefon til vuggestuen

Frejastuen	33176424
Thorstuen	33176425
Odinstuen	33176426
Køkken	33176439

Pædagogisk grundlag

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i et fælles pædagogisk grundlag."

"Det pædagogiske grundlag består af en række fælles centrale elementer, som skal være kendetegnende for den forståelse og tilgang, hvormed der skal arbejdes med børns trivsel, læring, udvikling og dannelse i alle dagtilbud i Danmark."

"De centrale elementer er:

- **Børnesyn.** Det at være barn har værdi i sig selv.
- **Dannelse og børneperspektiv.** Børn på fx 2 og 4 år skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse.
- **Leg.** Legen har en værdi i sig selv og skal være en gennemgående del af et dagtilbud.
- **Læring.** Læring skal forstås bredt, og læring sker fx gennem leg, relationer, planlagte aktiviteter og udforskning af naturen og ved at blive udfordret.
- **Børnefællesskaber.** Leg, dannelse og læring sker i børnefællesskaber, som det pædagogiske personale sætter rammerne for.
- **Pædagogisk læringsmiljø.** Et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø er udgangspunktet for arbejdet med børns læring.
- **Forældresamarbejde.** Et godt forældresamarbejde har fokus på at styrke både barnets trivsel og barnets læring.
- **Børn i udsatte positioner.** Alle børn skal udfordres og opleve mestring i lege og aktiviteter.
- **Sammenhæng til børnehaveklassen.** Sammenhæng handler blandt andet om at understøtte børns sociale kompetencer, tro på egne evner, nysgerrighed mv."

"Loven fastsætter, at alle elementer i det fælles pædagogiske grundlag skal være udgangspunkt for arbejdet med den pædagogiske læreplan og dermed det pædagogiske arbejde med børns læring i dagtilbud."

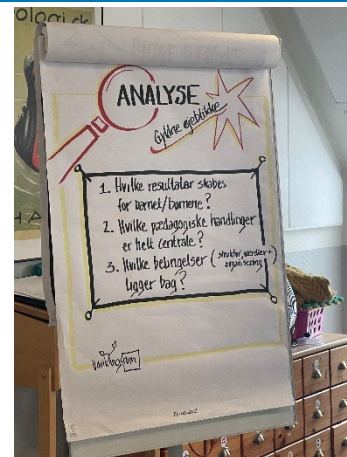
"Nogle elementer i form af fx børnesynet skal altid være til stede i det pædagogiske læringsmiljø, mens andre elementer som fx arbejdet med at skabe en god overgang til børnehaveklassen kan være mere til stede i nogle sammenhænge end andre."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 14

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Først forholder I jer til de fem elementer:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

I børnehuset Balder ligger vi stor vægt på børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Dette ses bl.a. i vores planlagte aktiviteter i løbet af ugen, hvor vi planlægger ud fra pædagogiske observationer i form af børnenes lege og følger dermed børnenes perspektiv, spor, oplevelser og interesser. I vores planlagte aktiviteter skaber vi nye børnefællesskaber på tværs af stuerne, da vi deler børnene op i aldersopdelte grupper. Vi skaber læring og dannelse for børnene ved at understøtte børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse. Dette er både i de planlagte aktiviteter og spontan opstået lege mm.

Pædagogisk læringsmiljø

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vi skaber en forudsigelig og tryk hverdag for børnene ved at planlægge vores hverdag. Vores pædagogiske overvejelser bunder i den styrkede pædagogiske læreplan. Vi benytter dem i vores ugeskema, hvor hver dag har enten fokus på sprog, natur, udeliv og science, krop, sanser og bevægelse osv. I ugeskemaet har vi planlagt ugens aktiviteter, hvornår arbejder vi på tværs af stuerne, for at lave aktiviteter, der er alderssvarende, udviklende og dannende. Hvilke voksne der er med hvilke grupper, og vi vurderer hele tiden hvad børnegruppen har brug for, og tilrette lægger dagen derefter. Vuggestuen og børnehaven laver uge/ månedsplaner på forskellige måder, og har frihed til selv at bestemme hvordan de formidler disse.

Vi har observeret, at ugeskemaet og de aldersopdelte grupper skaber mere tryghed for børnene og personalet idet flere børn er begyndt at lege på tværs og søge andre voksne end deres primære. Derudover er hele huset i gang med at få lavet legezoner på stuerne for at understøtte børnenes leg, læring, udvikling og dannelse.

I huset sikrer vi os, at vi er fagligt klædt på ved at have stuemøder, aldersopdelte møder, personalemøder, supervision, refleksionsrum, kurser, foredrag og projekter. I 2024 har vi fokus på kurser med temaer omkring krop og bevægelse. På forældremøde vil der komme sundhedsplejerske og tale om børn, motorik, og hvordan forældre kan støtte deres børn. Dertil Skal Netværk NB2 have foredrag af Connie Nissen vedr. Sansemotoriske legeaktiviteter.

I 2022 og 2023 Har det pædagogiske personale i vuggestuen fået CIP-træning: Caregiver interactive profile (forskningsprojekt i samarbejde mrf Københavns kommune, Kbh Professionshøjskole og Kbh universitet), hvor de er blevet videofilmet i deres pædagogiske hverdag og har fået feedback på deres virke. Projektet har fokus på pædagog-barn relationer. Og fokuserer specifikt på at øge pædagogernes kompetencer ift. at danne sunde, stimulerende og trygge relationer med børnene i vuggestuen.

I 2024 – 2026. Vil vuggestuen deltage i KIDS – Kvalitetsudvikling i daginstitutioner. Dette foregår ved at leder deltager i: Dagtilbudsleder uddannelsen, og der igennem bliver certificeret I at lave KIDS vurderinger af kvaliteten i daginstitutionen.

- Kids er et redskab til vurdering og udvikling af kvaliteten i daginstitutioner. KIDS har fokus på at vurdere den pædagogiske kvalitet i børnenes lærings og udviklingsmuligheder i det pædagogiske miljø i institutionen. Målet er at det pædagogiske personale kan bruge KIDS ift. selvevaluering og udvikling af vores læringsmiljøer.

På hver stue er der uddannet personale i form af pædagogiske assistenter og pædagoger. Dertil er der tilknyttet ufaglærte pædagog medhjælpere til alle stuer.

Samarbejde med forældre om børns læring

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi inddrager forældrene som aktive medspillere i det pædagogiske arbejde med at sikre børnenes læring, udvikling og dannelse. Vi er i daglig dialog med forældrene omkring barnets trivsel og udvikling. Vi fokuserer på forældrepartnerskab, og baserer vores samarbejde på den enkelte families behov. I huset afholder vi: Velkomstsamtaler i vuggestuen inden opstart, dette har vi indført i sommeren 2024, og vi oplever at familierne får en bedre/tryggere opstart i vuggestuen.

Vi glæder os til at lære jer at kende!!!

Velkomstsamtale i Børnehuset Balder i Personalestuen på 3. sal.

Vi viser stuen frem efter samtalen, og i/du må meget gerne have barnet med.

Vi vil gerne høre om jeres/din familie, og om hvad der gør jer glade. Vi vil gerne høre om jeres/dit barn: hvad kan barnet lide, favorit legetøj, tips og tricks.

Er der noget der bekymrer jer? Er der noget der er særligt vigtigt? Forventninger til vuggestuelevet? Spørg og fortæl os, vores mål er det gode samarbejde.

- 1) Hvordan gik fødslen?
- 2) Hvordan er det at være forældre lige nu?
- 3) Er der noget i jeres familie historik af gode eller svære ting, som kan være relevant for os at vide?

GODE RÅD TIL INDKØRING I VUGGESTUEN.

- Lad dit barn gå selv ind på stuen.
- Når du har sagt farvel til dit barn, skal du forlade rummet.
- Du skal under indkøring gå på 3. sal og få en kop kaffe, eller gå ud på gaden, når dit barn øver at være uden forældre.
- Fortæl pædagogerne når du syntes det er svært. Vi giver gerne et kram.

- Når du og dit barn er på stuen, skal du være sammen med dit barn, guide og skabe tryghed. Din rolle er at blåstemple vuggestuen, at det er ok at være her.
- Under indkøring skal i maksimum være på stuen/ i huset 1 time. Hvis du kan mærke på dit barn at det har fået nok inputs, er det bedre at gå før end senere.
- Det er helt normalt at der både er tårer og latter under indkøring – både for børn og forældre.
- Det er en normal og sund reaktion at barnet græder – vi TRØSTER og giver OMSORG!
- HUSK at sige HEJ til alle børn og voksne – det er vigtigt for fællesskabet og barnets oplevelse af, at de er værdifulde. Hjælp dit barn med at blive trygge ved alle voksne og børn. Lær gerne dit barns stuekammeraters navne at kende 😊
- NEJ TAK til smækbukser/kjoler og stramt tøj, Vi skal kunne bevæge os.
- Husk at tage sko med til dit barn. Og massere af skiftetøj, og en pose bleer.

Trivselsamtaler efter opstart i vuggestue og børnehave, bekymringssamtaler efter behov, 5 årsstatus og vidensoverdragelse førskolestart.

Vi opfordrer alle forældre at ringe til os, eller kontakte os fysisk med glæder og bekymringer.

Dagligdags information og billeder forgår over Aula.

Bestyrelsen har indført LANG HENTER: hvor familier ca. hver 2 mdr kan mødes på vuggestuens legeplads til uformel komsammen og hygge. Det er en succes.

NATUR-AKTIVITETER og VISIONER for Børnehuset Balder: Nørrebro's grønne børnehushus. I 2024 arbejder vi med at skabe visioner og afprøve aktiviteter/ emner. Disse vil herunder være opstillet i punktform, og skal tjene som inspiration til arbejde nu og i fremtiden.

- Skolehaver/ køkkenhaver sammen med forældrene.
- Arbejdsdage.
- Inspiration/ ide 'katalog / opskrifter på lege, opskrifter, ture, oplevelser i naturen og nærmiljøet.
- Bedsteforældredag – plante ting der kan spises.
- Jord – bord.
- Børn har plantefrø med hjemmefra.
- Forældrekafe og ferniseringer i Balder, vise hvad vi laver.
- Med hjem i rygsækken: Smagsprøver, mælkebøttesirup, brændenældekrummel, kunst, birkesaft, gulerødder og dermed bringe hjem hvad vi har fokus på.
- Skabe muligheder for at forklare "hvad vi gør", bibeholde den gode og åbne kommunikation.
- NATURFEST. 1 gang om året samles alle familier fra vuggestue og børnehave i Blokhuset, til en dag i Naturen tegn. Der er forskellige naturaktiviteter, og mulighed for at få ansigt på flere, og se Blokhus (Hvis man ikke har været der endnu).

Børn i udsatte positioner

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Vi arbejder i aldersopdelte grupper for at styrke børnenes udvikling. I de mindre grupper forsøger vi at hjælpe børn i udsatte positioner for at sikre det enkelte barn oplever, at de er en del af børnefællesskabet og det er i trivsel og udvikling. Derudover arbejder vi med at skabe bedre muligheder for børnene ved at skabe nye legerelationer på tværs af stuerne, der udviklingsmæssigt er på samme niveau.

På stuemøder taler vi om de enkelte børn og evt. bekymringer. Vi afvikler TOPI to gange om året for at sikre alle børn bliver set og er i et børnefællesskab.

Vi har tværfaglig rådgivning med ressourceforum, hvor vi kan få sparring omkring et barn, børnegruppe eller på pædagogiske udfordringer. Vi samarbejder med psykolog, talepædagog, støttepædagog, sundhedsplejerske og social rådgivere. Vi indhenter specialviden om f.eks. diagnoser, lidelser og fysiske sygdomme fra fagfolk med ekspertise på pågældende områder, og får sparring og vejledning af disse.

Det pædagogiske personale har evalueringsmøder og supervision, hvor de fagligt kan arbejde med at skabe de bedste muligheder for ALLE børn.

NATUR-AKTIVITETER og VISIONER for Børnehuset Balder: Nørrebro's grønne børnehus. I 2024 arbejder vi med at skabe visioner og afprøve aktiviteter/ emner. Disse vil herunder være opstillet i punktform, og skal tjene som inspiration til arbejde nu og i fremtiden.

- Vi arbejder i små grupper – med planlagte forløb.
- Vi forbereder børnene på hvad der skal ske.
- Vi inddrager forældre i hvad der foregår i gruppen – hjem og institution har fælles referenceramme.
- Vende tilbage til de samme og kendte steder i skoven.
- Vi ser på dyr, træer, strand osv, SAMMEN.
- Vi gør ting SAMMEN: bygge hule, plaske med vand, grave i sand.
- Vi taler om det vi har set og gjort SAMMEN.

- Brug af piktogrammer hvor det giver mening for barnet.
- Vi følger børnenes spor. Og tilpasser aktiviteter efter deres udviklingsbehov.
- Naturen som et FRIRum, hvor der er højere til loftet, og mindre konflikter 😊

Sammenhæng til børnehaveklassen

”Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

PT. Er flere af nedenstående ting ikke gældende!!! Pga. nedlukning af Yggdrasil gruppen, overbelægning i Blokhushus og nedskrivning i Balder.

Vi arbejder bevidst med ALLE aldersgrupper, Men er pga af nedlukningen og uforudsete/uforudsigelige konsekvenser af dette blevet nødt til at sætte nedenstående på pause. Vores håb og mål er at kunne genoptage snarest. Da det er et pædagogisk tiltag som har stor betydning for børn og voksne.

Vi har i børnehaven storegruppe mindst én gang ugeligt, hvor vi forbereder børnene på fritidshjem og skolestart. I storegruppen arbejder vi med at styrke børnenes sociale kompetencer, selvværd, lyst til at lære og mod på at forsøge. I de sidste par år har storegruppen været 1 dag om ugen i Balder, hvor de har gjort brug af byens tilbud f.eks. Naturhistorisk museum, musikuniversitetet, DAC, Copenhagen Phil, Naturcenter Amager Strand, afrikansk dans, Skraldeheltene, kampsportsforløb over 8 gange i Kampssportens Hus på Nørrebro osv.

I 2024 – er der være samarbejde med Rådmandsgade skole og fritidshjem – om den gode overgang fra børnehave til skole. Børnehavebørnene vil deltage i projekt på skolens område over flere dage, og afsluttes ved åbent hus arrangement på skolen.

I Børnehuset Balder har vi fokus på gode overgange fra vuggestue til vores udflytterbørnehave.

Når vores vuggestuebørn er over 2 år vil de blive en del af vores 2 storegrupper (Frigg og Yggdrasil). Disse 2 grupper kører i skoleåret på skift hver anden mandag med vores udflytterbus til vores børnehave, sammen med 4 kendte vuggestuepersonaler.

Vuggestuebørn bytter med kommende skolestartere, så der er plads i bussen og i børnehaven. Skolestartere er på Nørrebro i Balder på disse dage, og har her stor glæde af byens tilbud f.eks. museum, skoletjeneste, besøg på distriktsskole o.a.

Dette gør vi, så alle vuggebørn er kendte og trygge ved børnehaven. Når vuggestuebørnene er i børnehaven indgår de i små grupper med de mindste børnehavebørn og laver aktiviteter sammen med dem, og børnehave personale + kendt personale fra vuggestuen. Det har været en kæmpe succes!! Vuggebørnene er kendte og trygge ved børnehaven, og har fået "store" børnehavevenner inden start. Hvilket har gjort indkøringer mere trygge og genkendeligt for børnene. Samt at børnehavepersonalet får et kendskab til de børn som snart skal starte.

Vi er en institution der har fokus på natur, udeliv og science. Og oplever at vi ved vores ture til børnehaven kan give børnene det bedste læringsmiljø ift dette. Vuggebørnene er både indenfor i vores hus, og prøver legepladsen samt skoven udenfor. De sover middagslur som de plejer i vuggestuen.

Vi har valgt at disse ture er en del af vores pædagogiske hverdag og har afsat personale til disse ture.

Det er dage som personaler og børn glæder sig til.

Derfor er det vigtigt at børnene kommer de dage som er skemalagt til dem, da Personalet er på tur og ikke i vuggestuen. De personaler der er tilbage i vuggestuen er "afsat" til de mindre børn. Det vil være en logistisk svær udfordring at tackle, hvis forældre ikke følger turnusordningen – eller "glemmer" at deres barn er på tur.

Alle forældre har fået en fysisk seddel med datoer, Sedlen er også på Aula og hænger på opslagstavle i vores elevator.

Vi har oplevet at der er forældre der har glemt at deres barn skulle på tur. De har valgt selv at køre deres børn op i børnehaven.

I nødsituation vil vi aldrig afvise at passe barnet!!! Men vi må påtale ved "glemsomhed" at forældre har et ansvar. Vi oplever generelt en kæmpe opbakning til turene, og det er noget familier og børn ser frem til at være en del af.

I bussen har alle børn sikkerhedsseler på, Og bussen kører ikke inden vi er sikre på at alle er spændt fast og talt.

Alle personaler er fordelt i bussen, og kan hurtigt hjælpe og trøste hvis der er behov.

Børnehavepersonale og børn har brandøvelse i bussen 2 gange om året.

I bussen bliver der sunget og fortalt historier. Og der bliver givet fællesbesked om hvad der skal ske på dagen, hvilke voksne er på arbejde, hvem har fødselsdag, skal ud på tur o.lign

Alle børn og personaler har madpakker med hjemmefra, da vi i børnehaven ikke har mad-
ording, og ikke har et køkken der kan facilitere madproduktion.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Vuggestuen i byen bruger: de lokale legepladser, biblioteket, kirker, naturcenter og skolehaverne i vores daglige pædagogiske praksis. Dette gør vi for at skabe en god sammenhæng mellem lokalsamfundet og institutionen.

Børnehaven på landet bruger: skoven, de lokale bondegårde, dyrelivet og i projektperioder bruger de samme faciliteter som vuggestuen.

I 2024. har vuggestue og børnehave haft danseforløb med koreografer fra det Københavnske dansemiljø.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal indtages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Vi arbejder helhedsorienteret børneperspektiv ved hele tiden at ændre praksis ud fra børnegruppens sammensætning. Dette sker bl.a. ved vi ændrer på legezonerne på stuerne og fordeling af de voksne på de aldersopdelte grupper. Gennem evaluering har vi fokus på om det fysiske og psykiske børnemiljø er så optimalt som muligt og justerer, hvis det er nødvendigt. Husene bærer præg af børnenes kreative produkter og de er derfor medskabere af de æstetiske miljøer.

De seks læreplanstemaer

"Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

"Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

Med barnets alsidige personlige udvikling mener vi bl.a.:

- Give udtryk for sine følelser og behov.
- Fortælle om oplevelser.
- Komme med forslag og ideer til hverdagen
- Blive dygtigere til det de allerede er gode til, og udvikle det de ikke er så gode til.

- Medbestemmelse i hverdagen.

Det betyder, at vores børn og læringssyn skal:

I Børnehuset Balder arbejder vi med barnets personlige alsidige udvikling. Personalet lægger vægt på at styrke barnets selvværd og give dem succesoplevelser – de skal opleve sig selv som værdifulde og en del af fællesskabet. De skal kunne sige til og fra og kunne lære at se og forstå samspillet og de evt. konflikter, der kan opstå med andre.

Det betyder, at vi voksne skal..... /Hvilke aktiviteter og metoder vil vi arbejde med form at nå vores mål):

Vi skal være rummelige, anerkendende og tålmodige. I forbindelse med selvhjulpenhed giver vi dem tid til selv at kravle op og ned ad stolen, tid til at tage tøj af og på mm.

Vi tilpasser aktiviteter, så de fremmer børnenes udvikling og samtidig er med til at give dem udfordringer der passer til deres nærmeste udviklingszone.

Som personale skal vi have en anerkendende tilgang til børnene, at vi kigger på det enkelte barns behov og børnegruppen som helhed.

Vi har fra 2020 arbejdet med tryghedscirklen i samarbejde med et team af psykologer.

Dette har givet os et fælles sprog, og referenceramme når vi taler pædagogik. Vi bruger stadigvæk i 2024 Tryghedscirklen som referenceramme. Se side 3.

Vi har nået, hvad vi ville når...../eller hvordan kan vi se, at vi har arbejdet med vores mål (succeskriterier)

Vores succeskriterier er, at alle børn har et godt selvværd, trives og udvikles og kan se sig som en del af fællesskabet her i huset. At børnene får indflydelse og medbestemmelse på deres hverdag f.eks. hente madvogn, er ugens hjælper, vælger sange til samling, dækker bord, rydder op, hjælper sine venner.

Vores mål er at skabe en hverdag med omsorg, tryghed og nysgerrighed, hvor alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber.

NATUR-AKTIVITETER og VISIONER for Børnehuset Balder: Nørrebro's grønne børnehus. I 2024 arbejder vi med at skabe visioner og afprøve aktiviteter/ emner. Disse vil herunder være opstillet i punktform, og skal tjene som inspiration til arbejde nu og i fremtiden.

- Tag udgangspunkt i et dyr f.eks. regnorm – find den, observer, læs om den og bevæg dig som den.
- Kimsleg, Tampen brænder, Den grønne pose, fangeleg, sanselege, byg et hjem til insekter/ haletudser/ bier osv, regellege, skattejagt, sanglege, bål, sove i det fri.
- Vand, mudder, sand.
- BRUG ALLE SANSER.
- Kælke.
- Flette blomsterkranse.
- Bygge huler.
- Prøve at lege i alt slags vejr.
- De 4 elementer

Måltids politik

Vuggestuen Børnehuset Balder.

Køkkenet:

Det gode madliv i Børnehuset Balder tager udgangspunkt i et aktivt køkken hvor børn for lov at få en fornemmelse for køkken liv ved regelmæssigt være i køkkenet og prøve forskellige ting. Bage ælte, skære, mose rører – dufte smage føle.

Køkkenet serverer

Morgenmad fra 7:15 til 8 – det kan være grød, brød, yougurt og frugt.

Formiddagsmad kl. 9:15 Lidt brød med grønt eller frugt.

Middagsmad kl. 11:15. se nedenfor

Og når børnene vågner eftermiddagsmad. F.eks. grønt, grød, brød, yougurt m.m.

Køkkenets madplan dækker en varieret kost hvor der over en uge er

En vegetar dag

En grød/suppe dag

En fisk/kylling dag

En brød dag

Og en kød dag

Der serveres en kop mælk/yoghurt om dagen.

Vi har sølvmærket i økologi og prioriterer klimavenlige måltider, med mindre klimaaftryk.

Vi er os bevidst om ikke at producerer madspild.

Og vi gør os overvejelser om menu sammensætning så den tilgodeser klimaet.

For at måltidet kan fungere roligt med fokus på madglæde, fællesskab og selvhjulpenhed, sørger køkkenet for at der er alt hvad et bord skal bruge for at serverer hele måltidet. Det giver ro ved bordet, overskud og plads til selvhjulpenhed

Vi er i 2024 i gang med bålmad for alle vuggestuebørn, hvor vi arbejder med sammenhæng. F.eks. jord til bord hvor børnene er med til at så, vande og høste grønsager som kan indgå i maden. Vi handler ind sammen med børnene og finder lige det vi skal bruge til retten. Dette har været en kæmpe succes som vi fortsætter med efter 2024.

Måltidet.

Da måltidet er en gentagende og grundliggende del af hverdagen og har stor betydning for børns trivsel, lægger vi vægt på at skabe et velfungerende måltid med plads til madglæde, samtale og hjælp til at styrke barnets egne kompetencer, bl.a. gennem selvhjulpenhed.

Måltiden er et fælles anliggende, hvor følelsen af fællesskab, intimitet og omsorg, samt respekt for enkeltes udvikling er i centrum.

Vi spiser i små faste grupper 4/5 ved hver bord – Den voksne placerer sig på langsiden for at kunne hjælpe fysisk alle børn og her ved også sidder tæt og centralt.

De voksne fordeler sig ved bordene/undtagen den som har den praktiske rolle – som består i alt fordele maden til bordene – på denne måde skaber vi ro så måltiden kan begynde.

Selvhjulpenhed ved bordet.

Vi hjælper hinanden/ f.eks. kan børne giver kopper/skeer til sine kammerater, øse sin egen grød op eller give kanden videre. Den voksnes opgave er at støtte barnet i sin egen selvhjulpenhed. F.eks. øse op sammen hvis skeen er tung, styre kanden så barnet rammer rigtig.

De voksne har en afslappet/styrende rolle ved bordet, hvor man er sig bevidst om at man er en rollemodel og et spejl for børnene.

Samtale er vigtig og måltidet er et godt sted at tale om det der har relation til maden

Maden

-- hvad består den af

-- hvad farve

– hvordan smager dem

– er det hård blød. m.m.

Hvad man spiser derhjemme.

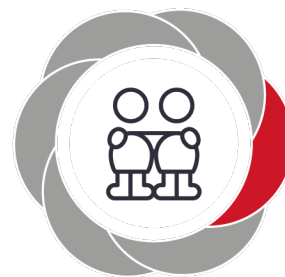
Vores samlede madpolitik for vuggestuen kan findes på vores hjemmeside.

Social udvikling

”Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

Med barnets sociale udvikling mener vi bl.a.:

- Barnet skal lære de sociale spilleregler for at kunne begå sig i et fællesskab.
- Barnet skal have venner for her igennem at opleve fællesskab og et tilhørsforhold.
- Barnet skal have lyst til at hjælpe sine kammerater og andre, der har brug for hjælp.

- Barnet skal kunne udvise, empati og fællesskabsfølelser.

Mål for udvikling af børnenes sociale kompetencer:

I børnehuset Balder arbejder vi med barnets sociale kompetencer, som udvikles i fællesskab med andre børn og voksne, hvor barnet gør sig erfaringer med at indgå i forskellige fællesskaber.

Det betyder, at vores børne og læringssyn skal:

Personalet lægger vægt på at lære børnene de sociale spilleregler at kende f.eks. viser omsorg for hinanden og lytte til hinanden, dele legetøj, kende egne grænser (sige stop ved konflikter). Vi skal som voksne i Børnehuset Balder være gode rollemodeller, som sætter ord på børnenes handling og hjælper børnene med at sætte ord på egen handling.

Det betyder at vi voksne skal.... (hvilke aktiviteter og metoder vil vi arbejde med for at nå vores mål):

Vi deler børnene op i mindre grupper for at skabe ro og tryghed. Vi sørger her for at børnene får plads til at udvikle deres venskaber og er opmærksomme på hvilke grupper der dannes, for at skabe de bedst mulige rammer for barnets sociale trivsel.

Vi arbejder på tværs af stuerne, så børnene har mulighed for at danne relationer og venskaber med andre børn. F.eks. er vi ofte sammen på legepladsen, og har faste fælles aktiviteter: skolehaverne, ture til børnehaven/vuggestuen, fællessang, bevægelse og fælles traditioner: fastelavn, Naturfest, bedsteforældredag, Lucia og meget andet. Vi deler ofte børnene op i aldersopdelte grupper, hvilket gør at børnene kan spejle sig i hinanden, og danne venskaber på tværs af stuerne.

Vi har nået, hvad vi ville når.../eller Hvordan kan vi se, at vi har arbejdet med vores mål (succeskriterier):

Vores succeskriterier er, at børnene oplever omsorg, nærvær og tryghed i fællesskaberne. At alle børn oplever at have en ven!

Kommunikation og sprog

"Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Med kommunikation og sprog mener vi bl.a.:

- Barnet skal have et nuanceret og kreativt sprog.
- Barnet skal forstå og modtage en besked.
- Føle sig tryk, tør tale, 1 til 1 og i større forsamlinger.
- Barnet skal sige til og fra med sproget.
- Vi vil skabe et miljø der vækker deres sproglige nysgerrighed.
- Give barnet mulighed for at udvikle deres sprog gennem daglige aktiviteter.

Mål for udviklingen af børnenes kommunikation og sprog:

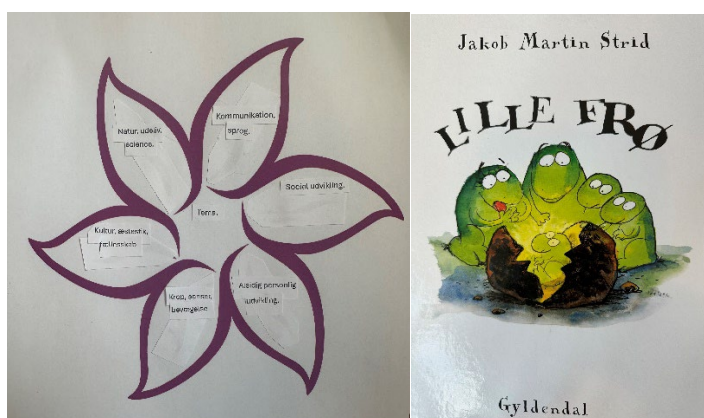
Vi skal skabe et sprog stimulerende miljø, så barnet får gode muligheder for at tilegne sig et nuanceret sprog, at oparbejde et alderssvarende ordforråd og udtale, samt udvikle dialogiske kompetencer og en god sprogforståelse.

Barnet skal øve sig på at aflæse de voksnes og kammeraternes kropssprog og mimik.

Det betyder, at vores børne- og læringssyn skal:

Vi skal have fokus på det enkelte barns/børnenes sproglige udvikling og skabe et sprogstimulerende miljø både i hverdagen og i projekter. Vi understøtter udviklingen via læsning, dialogisk læsning, Tematiseret sprogarbejde, sang, rim og remser, historiefortælling og daglig tale samt italesættelse i hverdagens aktiviteter.

I 2024 har Balder og Blokhush sprogansvarlige pædagoger deltaget i NB2 sprognetværk, og har derigennem fået opkvalificeret deres sprogarbejde. Der er blevet arbejdet med sprog og krop/bevægelse, tema kasser, besøg i Sprogbazaren, foredrag af Bibliotekar ift. Hvad kan man bruge biblioteket til oa. Børnehuset Balder er blevet optaget af tematiseret sprogarbejde. I okt. vil begge huset arbejde med Martin Strids bog: Lille frø

I børnehaven arbejder vi med sprog og motorik i mindre grupper. Vi har haft ekstern undervisning af tale/motorik pædagog – som har opgraderet og optimeret vores sprogarbejde. I Børnehaven laver vi sprogvurderinger, og sprogtrapper på alle børn. I vuggestuen bruger vi sprogtrappen til at analysere det enkelte barn og gruppens sprogforståelse og niveau.

Det betyder at vi voksne skal..../hvilke aktiviteter og metoder vil vi arbejde med for at nå vores mål)

Vi skal som voksne være gode sproglige rollemodeller, være nysgerrige på barnets verden og spørge ind til f.eks. hændelsesforløb med åbne spørgsmål. Vi skal lave aktiviteter, der fremmer børnenes sprog. Dette kunne være dialogisk læsning, arbejde med "det fælles tredje" og være opmærksomme på at give tydelige beskeder til børnene undervejs. Vi skal være bevidste om det verbale og nonverbale sprog. Vi benytter os af de 10 understøttende sprogstrategier:

1. Følg barnets interesse
2. Brug åbne spørgsmål
3. Vent på barnets svar

4. Fortolk og udvid, hvad barnet siger
5. Hjælp barnet til at sætte ord på
6. Forklar ord, barnet ikke kender i forvejen
7. Relater til noget, barnet kender
8. Udnyt de sproglige kompetencer, barnet har i forvejen
9. Ret ikke barnets fejl direkte
10. Leg med sproget, når det er muligt

Vi har nået, hvad vi ville når.../eller hvordan kan vi se, at vi har arbejdet med vores mål (succeskriterier):

Barnet bruger sproget og leger med ord og siger rim og remser. Barnet opfanger nye ord og bruger dem. Børnene kommunikerer indbyrdes. Barnet løser konflikter ved at bruge sproget. Barnet planlægger lege gennem kommunikation. Vi kan se at barnet bruger sit kropssprog i kommunikationen.

At barnet i børnehave får mulighed for at lege med det skrevne sprog, bogstaver og tal.

I vuggestuen lykkes det ved, at vi voksne gentager ord og vi efter et stykke tid kan se børnene begynder at benytte disse ord. Og at børnene bruger deres gestik til at fortælle hvad de har på hjertet.

I vuggestuen indplacerer vi alle børn i Sprogtrappen (pædagogisk værktøj som hjælper os til at se barnets nærmeste zone for udvikling), og ser både på det individuelle barn samt gruppen. Vi bruger også Sprogtrappen som pædagogisk afsæt og afklaring inden f.eks. trivselssamtaler ang. barnet.

I Børnehaven har vi lavet en årsplan for hvornår og hvilket pædagogisk værktøj der skal bruges. Nedenstående er et eksempel på hvornår vi gør hvad.

Sprogtrapper og sprogvurdering I Blokhus

Myrer (mindste) skal indplaceres i sprogtrappe i januar-marts.

Biller (mellem) skal sprogvurderes i juni.

Snegle (store) skal indplaceres i sprogtrappe i august-september, med fokus på gruppen. Det pædagogiske personale skal lave vidensoverdragelse og 5 års status på Snegle i oktober-november og afholde forældresamtaler.

Hvis der er en individuel sprogtrappe som viser at barnet ikke er i balance, skal barnet sprogvurderes. Dette gælder alle alderstrin.

TOPI udfyldes 2 gange årligt i forår og efterår.

Opsamling/ Handleplansmøde afholdes kort efter at alle sprogtrapper og sprogvurderinger er færdige. Derefter briefing af den samlede pædagogisk uddannede personale-gruppe.

På de dage hvor der laves sprogtrapper og sprogvurderinger skal der afvikles personale-pauser inden kl. 13 og efter kl. 14.

NATUR-AKTIVITETER og VISIONER for Børnehuset Balder: Nørrebro's grønne børnehus. I 2024 arbejder vi med at skabe visioner og afprøve aktiviteter/ emner. Disse vil herunder være opstillet i punktform, og skal tjene som inspiration til arbejde nu og i fremtiden.

- Bruge Naturen til at inspirere børnene til at være nysgerrige og dermed udvikle sproget.
- Dyr er et godt samtaleemne.
- Dyr og Natur som fælles tredje, er godt udgangspunkt for kommunikation.
- Tal om årstiderne og naturfænomener.
- Italesæt og benævn oplevelser og følelser i naturen.
- Naturen som rum til at finde ro – og rum til at være aktiv.
- Lyt til stilheden....
- Brug dine sanser – kommuniker verbalt og nonverbalt.
- I løbet af året vil vi gerne lave opvisninger/ ferniseringer hvor børnene får mulighed for at vise, fortælle, fremføre projekter.

Krop, sanser og bevægelse

”Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen”.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Med krop, sanser og bevægelse mener vi bl.a.:

- Barnet skal udvikle fin og grov motorikken.
- Barnet skal være motorisk parat til at starte i skole.
- Barnet er bevidst om sin krop og udvise glæde ved at bruge den.
- Barnet deltager i motoriske lege hvor børnene udfordrer hinanden.
- Barnet er selvhjulpent. Klare selv de praktiske ex. hænger tøjet i garderoben. Kan tage sko på
- Barnet skal turde udfordre sig selv motorisk.
- Vi har fokus på barnet fysiske sundhed, herunder ernæring, motion og hygiejne.
- Barnet skal opleve opbakning, hjælp og forståelse så snart, barnets udviser modenhed omkring renlighed. (tid til at smide bleen).

Mål for udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse:

- Styrke barnets kropsbevidsthed (gennem leg).
- Stimulere glæden ved sansning og bevægelse.
- Give barnet selvværd og selvhjulpenhed f.eks. kravle op og ned ad en stol.
- Lære barnet glæde ved at bevæge sig.
- Lære om sund mad/ernæring og huske hvad det gør ved kroppen.

Det betyder, at vores børne- og lærings-syn skal:

Lade børnene være med til gøremål i hverdagen, såsom at dele bestik ud, stille service på vognen, og hjælpe med af og påklædning osv.

At vi aktivt skal tilbyde sanglege i hverdagen, samt mulighed for større udfoldelse i hallen.

Udvikle kroppen gennem ture ud af huset.

Udfordre børnenes fysiske styrke og deres kropslige udvikling.

Også gennem hverdags aktiviteter såsom at tegne, male, puslespil, ture, gynge, spille bold osv.

I børnehuset Balder arbejder vi med helhedsorienteret naturbevægelse, og har fokus på hvordan vi styrker vores fysik og motorik i naturen.

AT VÆRE NATURNYSGERRIG.

Det betyder at vi voksne skal .....(hvilke aktiviteter og metoder vil vi arbejde med for at nå vores mål):

Dokumentere gennem foto, nyhedsbreve, samtaler og dagbog på Aula.

Give mulighed for en hensigtsmæssig slås kultur. Ase/mase leg.

Vi skal give mulighed for at børnene lærer at kende egne grænser og muligheder.

Vi skal opsøge viden omkring kroppens funktioner og opbygning f.eks. via Google.

Vi har nået, hvad vi ville når ...../eller Hvordan kan vi se, at vi har arbejdet med vores mål(succeskriteriet):

Vi når målet ved at give rum og plads til kropslige udfordringer og udvikling.

Vi styrker barnets motoriske og fysiske udvikling ved aktive tiltag f.eks. motorik i hallen/salen eller ved at skabe rammer for fysisk udfoldelse. Det kan også være mindfulness for at skabe en rolig stund for krop og sjæl.

NATUR-AKTIVITETER og VISIONER for Børnehuset Balder: Nørrebro's grønne børnehus. I 2024 arbejder vi med at skabe visioner og afprøve aktiviteter/ emner. Disse vil herunder være opstillet i punktform, og skal tjene som inspiration til arbejde nu og i fremtiden.

- Rejture.
- Klatre og gynge.
- Opleve og afprøve alt slags vejr.
- Smag på Naturen.
- Brug alle sanser.
- Naturrytmik.
- Ujævnt terræn.
- Løbe, hoppe, rulle, klatre, danse, svinge, sove osv. I naturen.
- Sanser og kreativitet sættes sammen.

Natur, udeliv og science

"Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur."

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Med natur, udeliv og science mener vi bl.a.:

- Barnet skal have kendskab til miljøet i naturen og på legepladsen året rundt i alt slags vejr. Vide at årstiderne skifter.
- Barnet skal udvise respekt over for dyr og planter.
- Barnet skal have kendskab til skov, strand, parker og legepladser.
- Opleve forskellige videnskabelige processer i naturen.
- Lære børnene, at passe på sig selv i naturen.

Mål for udviklingen af børnenes natur, udeliv og science kompetencer:

Målet er at udvikle sanserne (føle, lugte, smage, se, muskel/led sansen, balance) og skabe forståelse for naturen og dens alsidighed.

Det betyder, at vores børne- og lærings-syn skal:

Vores børne og lærings-syn skal danne grundlag for en varig udviklende interesse, respekt og ansvarlighed for naturen, dyr og miljø. Naturen har mange facetter, såsom at finde ro, være et aktivets rum og være ramme for kreativitet og fantasi.

Det betyder at vi voksne skal .....(hvilke aktiviteter og metoder vil vi arbejde med for at nå vores mål):

Vi vil tilrettelægge ture ud i naturen i forskelligt terræn.

Vuggestuen er med i skolehaverne, og planter på legepladsen.

Børnehaven bruger deres køkkenhave. Børnene er med til at så frø, passe haven, luge ud, se grøntsagerne vokse, høste grøntsager, tilberede vores egen høst. Køkkenhaven er et aktivitetsrum for fordybelse og glæde ved Jord til bord i børnehøjde.

Barnet vil have mulighed for at kigge i bøger om naturen, sammen med en voksen og andre børn.

De voksne vil være gode rollemodeller, være bevidste om, hvordan deres reaktion på kryb er, så barnet ikke bliver påvirket negativt.

Vi vil vise barnet dyr og insekter, grave i jorden og se hvilke dyr der bor der.

Præsentere børnene for brændenælde, tidsler, lære dem, at det ikke er farligt, men de skal være opmærksomme. Skærpe deres sanser, så de lærer at passe på sig selv.

Naturprojekter der giver mulighed for længerevarende fordybelse og årstidsbestemte aktiviteter som eks. Forår - såning, sommer – vandlege, efterår - samle blade, vinter – kælke.

Vi har nået, hvad vi ville når ...../eller Hvordan kan vi se, at vi har arbejdet med vores mål(succeskriteriet):

Når alle børn og personale opfatter naturen som den ekstra "stue" og "et naturligt rum," at være i. Vi skal samme tale om de vi har lært og oplevet i naturen og inddrage det i lege.

NATUR-AKTIVITETER og VISIONER for Børnehuset Balder: Nørrebro's grønne børnehus. I 2024 arbejder vi med at skabe visioner og afprøve aktiviteter/ emner. Disse vil herunder være opstillet i punktform, og skal tjene som inspiration til arbejde nu og i fremtiden.

- Besøge dyr, holde dyr f.eks. Marsvin.
- Hjem til snegle, mariehøner mm. Myrebo.
- Rejture – Naturcenter Amager strand.
- Sanser med bare fødder: græs, mudder, sand osv.
- Sommerbadning på legeplads.
- Strand, skov, eng, mose, mark.
- Tumblelege og naturbevægelse udenfor.
- Kreativitet: kastanjedyr, sæbebobler, stenfigurer osv.
- Plante og dyrke forskellige grøntsager, planter og blomster.
- Sove i shelter og telt.
- Eksperimenter med vand.
- Krible krable.
- Bål.

Kultur, æstetik og fællesskab

”Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

Med kultur, æstetik og fællesskab mener vi bl.a.:

- Lære om kulturer generelt
- Lære om kunst og være kreativ.
- Bruge forskellige materialer.
- Tegne, male osv.
- Bruge en pc/tablet til at undersøge og uddybe emner. F.eks. viden om biller.
- Traditioner.

Mål for udviklingen af børnenes kulturelle og æstetiske udtryksformer:

Målet er at præsentere børnene for forskellige kulturelle udtryksformer og værdier gennem forskellige projekter. Vi skal som voksne tilbyde og inspirerer børnene til at bruge forskellige materialer og medier i deres kreative udfoldelse og fantasi.

Det betyder, at vores børne og læringssyn skal:

Vores børne og læringssyn skal danne grundlag for varig interesse og nysgerrighed for forskellige kulturer og deres værdier.

Børnene skal også, gennem vores hjælp, være opsøgende og nysgerrige i forhold til kunst, og kulturelle forestillinger både uden for huset og det vi selv skaber i huset.

Det betyder at vi voksne skal..... (Hvilke aktiviteter og metoder vil vi arbejde med for at nå vores mål):

For at nå målet skal vi præsentere børnene for forskellige temaer og projekter, som dans, musik og højtider. Vi skal trække på personalets forskellige interesser og ressourcer, f.eks. teater, male, tegne, musik osv. Vi ser de små og store tegn på at børnene har tilegnet sig ny viden og færdigheder ved f.eks. genkende fastelavn eller vuggestuebørn der tegner, maler emner vi tager op.

Kreativitet handler om at turde – bruge forskellige materialer, medier og følelser!!

MAD ER KULTUR. Vi vil gerne præsentere børnene for kulturelle madoplevelser: mad fra forskellige lande.

Vi har nået, hvad vi ville når..../eller hvordan kan vi se, at vi har arbejdet med vores mål (succeskriterier):

Tegnene på målet kan være nået f.eks. når børnene snakker om eller viser interesse og glæde for det de har lært om kulturer, udtryksformer og værdier og kan genkende emnerne.

NATUR-AKTIVITETER og VISIONER for Børnehuset Balder: Nørrebro's grønne børnehus. I 2024 arbejder vi med at skabe visioner og afprøve aktiviteter/ emner. Disse vil herunder være opstillet i punktform, og skal tjene som inspiration til arbejde nu og i fremtiden.

- Samle naturmaterialer og male på det.
- Flette kurve.
- Hvad kan en pind blive til.....?
- Male med mudder, kul, blomstersaft, bær, planter.
- Brænde lerperler.
- Temauger om andre lande og kulturer f.eks. Japan. Oprindelige naturfolk.
- Traditioner: fastelavn. Jul, påske, osv.
- Brug Google til at kombinere viden, kunst, natur og IT.
- Lave Vendespil.
- Teater i naturen – eller teater med naturen.
- Væve.
- Museumsbesøg.
- FANTASI ER BARE INTELLIGENS - DER MORER SIG!!!!!!

Evalueringskultur

”Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Lederen er ansvarlig for, at arbejdet med den pædagogiske læreplan evalueres mindst hvert andet år med henblik på at udvikle arbejdet. Evalueringen skal tage udgangspunkt i de pædagogiske mål og herunder en vurdering af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.

Evalueringen skal offentliggøres.

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at sikre en løbende pædagogisk dokumentation af sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Den pædagogiske dokumentation skal indgå i evalueringen.”

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Mål for evalueringskultur:

- TOPI-modellen til at sikre, at alle børn bliver gennemgået 2 gange om året.
- Vidensoverdragelsesdokumenter og 5 års status på Børnehavebørn.
- Sprogvurderinger og sprogtrapper på børnehavebørn.
- Sprogtrappe på vuggestuebørn.
- SMTTE på alle projekter – f.eks. Fællessang, bevægelse, skolehaver, ugeplaner. Men også fester (det praktiske) og pædagogisk(emner)
- Vi laver ugeplaner og månedsplaner.

- Vi dokumenterer ved hjælp af foto, video, nettet, lyd, opslag, uge/mdr. breve, samt dagssedler
- Vi bruger SMTTE, Narrative interviews, supervision og evalueringsmøder for at stille skarp på vores pædagogiske praksis i forhold til den styrkede læreplan.

Det betyder, at vores evalueringskultur skal:

- Vi skal løbende kunne dokumentere og evaluere på de tiltag vi er i gang med samt på børnesynet og læring generelt.
- Læringssynet skal ligge op ad den styrkede læreplan.
- Skal være medskabende af psykologisk tryghed, så personalet oplever at kunne arbejde med svære problemstillinger eller udfordringer, i et trygt og sikkert miljø. Og at personalet oplever at deres eventuelle bekymringer bliver hørt og taget fagligt seriøst.

Det betyder, at vi voksne skal..... /Hvilke aktiviteter og metoder vil vi arbejde med form at nå vores mål):

- Arbejde målrettet med vores evalueringer bl.a. SMTTE, TOPI og vidensoverdragelse, samt sprogtrapper og sprogvurderinger.
- Personalet skal arbejde med forskellige supervisions metoder og modeller

Vi har nået, hvad vi ville når...../eller hvordan kan vi se, at vi har arbejdet med vores mål (succeskriterier):

- Nå alle kan bruge SMTTE modellen og Sprogtrapper
- Når projekter/emner er så velbeskrevet at de "bare" kan tages op ad skuffen igen. Eller en slags vidensbank for gode ideer.
- Når vi som voksne kan dokumentere dagen ud fra den styrkede læreplan og på den måde være sikre i vores praksis
- Når vi er trygge i supervisions- og refleksionsrummet.
- I fremtiden kurser, der styrker evalueringskulturen

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi evaluerer på den styrkede læreplan til personalemøder, personaledag og bestyrelsesmøder.